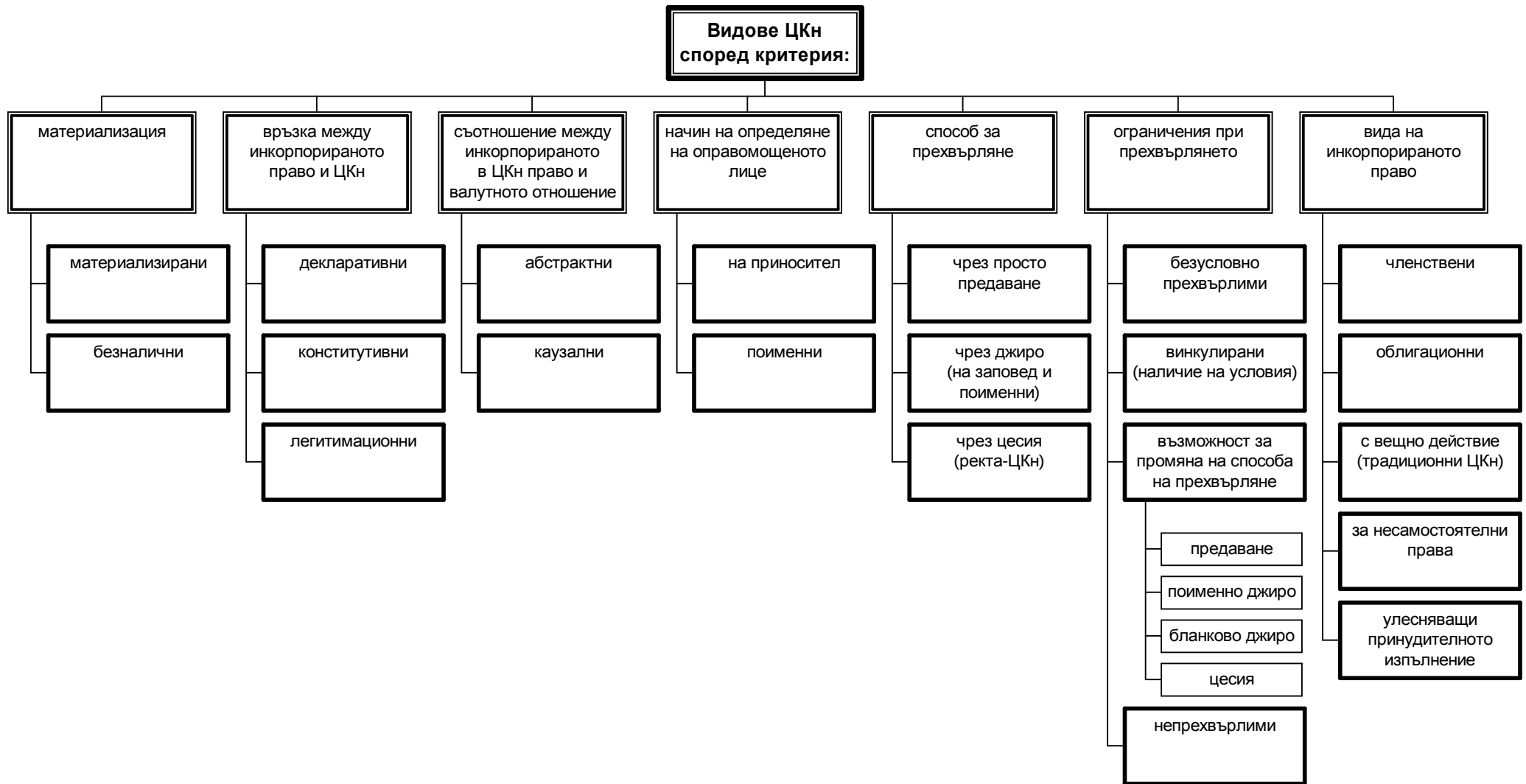

КЛАСИФИКАЦИЯ НА ЦЕННИТЕ КНИГИ

ПРЕСЕЧНА ТАБЛИЦА ЗА ЦКН ПО БЪЛГАРСКОТО ПРАВО

(някои от видовете ЦКн, получаващи се при кръстосването, нямат реални аналози в правната действителност!)

Легенда: NC – numerus clausus OM – отворено множество X – не съществуват		Декларативни		Конститутивни		Легитимационни	Абстрактни	Каузални	На приносител	Поименни	Ректа-ЦКн	Вторични ректа-ЦКн	Материализирани	Безналични	Членствени		Облигационни	Вещни	Чл. правомия		Създаващи процесуални, облекч.
		Първични	Вторични	Перс.д-ва,	АД										Несамостоят.	Самостоят.					
Декларативни		NC	X	X	NC	X	NC	NC	NC	NC	NC	NC	NC	NC	X	NC	NC	NC	NC	NC	X
Конститутивни	Първични	X	OM	X	X	NC	OM	NC	NC	OM	OM	OM	NC	X	X	OM	NC	X	X	NC	
	Вторични	X	X	NC	X	NC	NC	NC	NC	NC	NC	NC	NC	X	X	NC	NC	X	X	NC	
Легитимационни		NC	X	X	OM	X	OM	NC	NC	OM	OM	OM	X	X	OM	OM	NC	X	X	X	
Абстрактни		X	NC	NC	X	NC	X	NC	NC	NC	NC	NC	NC	X	X	NC	NC	X	X	NC	
Каузални		NC	OM	NC	OM	X	OM	NC	NC	OM	OM	OM	NC	X	OM	OM	NC	NC	OM	NC	
На приносител		NC	NC	NC	NC	NC	NC	NC	X	X	X	NC	X	X	NC	NC	NC **	NC	NC	NC	
Поименни (на заповед)		NC	NC	NC	NC	NC	NC	X	NC	X	X	NC	X	X	NC	NC	NC	NC	NC	NC	
Ректа-ЦКн		NC	OM	NC	OM	NC	OM	X	X	OM	X	OM	NC	X	OM	OM	NC	NC	OM	NC	
Вторични ректа-ЦКн		NC	OM	NC	OM	NC	OM	X	X	X	OM *	OM *	X	X	OM *	OM *	NC *	X	X	NC *	
Материализирани		NC	OM	NC	OM	NC	OM	NC	NC	OM	OM *	OM	X	X	OM	OM	NC	NC	OM	NC	
Безналични		NC	NC	NC	X	NC	NC	X	X	NC	X	X	NC	X	NC	NC	X	NC	NC	NC	
Членствени	В перс-ни и ООД-ва	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
	В АД	NC	X	X	OM	X	OM	NC	NC	OM	OM *	OM	NC	X	OM	X	X	NC	OM	NC	
За облигационни права		NC	OM	NC	OM	NC	OM	NC	NC	OM	OM *	OM	NC	X	X	OM	X	NC	OM	NC	
За вещни права		NC	NC	NC	NC	NC	NC	NC **	NC	NC	NC *	NC	X	X	X	X	NC	X	X	NC	
За членствени правомощия	За несамостоятелни	NC	X	X	X	X	NC	NC	NC	NC	X	NC	NC	X	NC	NC	X	NC	X	NC	
	За самостоятелни	NC	X	X	X	X	OM	NC	NC	OM	X	OM	NC	X	OM	OM	X	X	OM ***	NC	
Създаващи процес. облекчения		X	NC	NC	X	NC	NC	NC	NC	NC	NC *	NC	NC	X	NC	NC	NC	NC	NC	NC	

* - създават се само от уредените в закона поименни ЦКн чрез забрана за индосиране

** - само посредством ефекта на бланковото джиро

*** - изключение – в чл. 184 ал. 2 ТЗ

КРАТКИ ДЕФИНИЦИИ НА ИЗПОЛЗУВАНИТЕ В ПРЕСЕЧНАТА ТАБЛИЦА ПОНЯТИЯ

Декларативни ЦКн	Инкорпорираното право съществува и преди издаването им и независимо от тях; ЦКн е предпоставка за упражняването и прехвърлянето му. “ЦКн не е необходимо условие за съществуването на правото, нито е достатъчно условие за пораждаването му”
Първични конститутивни	ЦКн е юридическият факт, от който възниква инкорпорираното право; по необходимост са винаги абстрактни. “Правото върху книгата = правото от книгата”
Вторични конститутивни	Инкорпорираното право възниква от ЦКн и не може да съществува без нея, но има стопански аналог в неупоменато в ЦКн валутно отношение. Тези ЦКн са абстрактни. “Правото върху книгата = правото от книгата”
Легитимационни	Длъжникът може да изпълни с освобождаващо действие на външно редовния приносител, но не е длъжен да го стори при основателно съмнение.
Абстрактни	Инкорпорираното право има голяма степен на самостоятелност спрямо валутното отношение; възражения от валутното отношение по начало не могат да се предявяват на кредитора по ЦКн. “Правото върху книгата = правото от книгата”
Каузални	Равностойно наименование (синоним) за декларативните ЦКн.
На приносител	Материализирани ЦКн, при които титулярът не е индивидуализиран (приносителът се счита титуляр). Прехвърлят се чрез просто предаване (traditio).
Поименни (заповедни)	Материализирани ЦКн, при които първият титуляр е индивидуализиран. Прехвърлят се чрез джиро (индосамент). При бланково джиро имат характеристиките на ЦКн на приносител. <i>(Безналичните ЦКн са винаги поименни в смисъл, че титулярът им винаги е посочен, но при тях този термин не следва да се употребява, за да се избегнат обърквания.)</i>
Ректа-ЦКн	Материализирани или безналични ЦКн с индивидуализиран титуляр. Прехвърлят се само чрез цесия.
Вторични ректа-ЦКн	Модификация на поименните ЦКн, при които джиросването е забранено от издателя. Винаги са материализирани.
Материализирани	ЦКн, които имат материално (физическо) съществуване.
Безналични	ЦКн, които съществуват само като записи в надлежните регистри.
Членствени	Инкорпират членствени правоотношения в търговски дружества <i>(по българското право – само в АД)</i> .
За несамостоятелни членствени правомощия	Инкорпират отделни правомощия от цялостното членствено правоотношение, които по принцип нямат отделно съществуване и по начало са непрехвърлими, освен в изрично предвидените в закона случаи.
За самостоятелни членствени правомощия	Инкорпират отделни правомощия от цялостното членствено правоотношение, които имат отделно съществуване и са прехвърлими.
За облигационни права	Инкорпират вземания, потестативни права, права за бъдещо или условно сключване на договори <i>(последният вид се нарича “derivativни ЦКн”)</i> .
За вещни права (традиционни, диспозитивни, разпоредителни ЦКн)	Инкорпират правото за получаване на родово определени вещи; прехвърлянето на ЦКн може да има прехвърлителен ефект по отношение на собствеността върху тези вещи. <i>(Вещни ЦКн за индивидуално определени вещи българското право не познава.)</i>
Създаващи процесуални облекчения	Наред с инкорпорираното право създават допълнително доказателствени улеснения в процеса или улесняват започването на принудително изпълнение.